

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สัพพทาฐิชาดก

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

ครูภากร อุปการแก้ว

สัพพทาธิชาดก

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบาย
รายละเอียดของเรื่อง
สัพพทาฐิชาดกได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

๒. นักเรียนวิเคราะห์ข้อคิด
จากเรื่องสัพพทาฐิชาดกได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

๓. นักเรียนอธิบายถึงคุณค่าและ
ความสำคัญของการศึกษาเรื่อง
สัตพพาฐิชาดกได้อย่างมีเหตุผล

กิจกรรม

ให้นักเรียนทบทวนความรู้เดิม
โดยเรียงลำดับเหตุการณ์เรื่อง
ที่ขี้ติโกสลดชาดก ให้ถูกต้อง

.....พระเจ้าพรหมทัตทรงโปรดให้ทีฆาวุกุมารอภิเษกสมรสกับพระราชธิดาของพระองค์
รวมทั้งยกเมืองให้ปกครอง

.....พระเจ้าพรหมทัตพระองค์หวังขยายอาณาจักร จึงยกกองทัพไปโจมตีเมืองต่าง ๆ
รวมทั้งเมืองของพระเจ้าที่ซีติโกสล

.....พระเจ้าที่ซีติโกสลและพระมเหสีถูกพระเจ้าพรหมทัตจับตัวได้และถูกประหารชีวิต

.....ทีฆาวุกุมารจึงแฝงตัวเข้าไปในวังของพระเจ้าพรหมทัตในฐานะนักดนตรี

.....พระเจ้าที่ซีติโกสลจึงพาพระมเหสีปลอมตัวหนีไปอยู่นอกเมืองและประสูติพระราช
โอรสพระนามว่า ทีฆาวุกุมาร

ชาตก

เรื่องราวหรือชีวประวัติใน
อดีตชาติของพระพุทธเจ้า ในสมัยที่
พระองค์เป็นพระโพธิสัตว์บำเพ็ญ
บารมีอยู่ พระองค์ทรงนำมาเล่าให้
พระสงฆ์ฟังในโอกาสต่าง ๆ

กิจกรรม

ให้นักเรียนบอกชื่อชาดก
ที่นักเรียนรู้จักให้ได้มากที่สุด

ศัพท์ทางจิตวิทยา

ลัทธิพาทาฐิชาดก

ในกรุงพาราณสี มีพราหมณ์ปุโรหิตผู้หนึ่งรู้มนตร์วิเศษ เรียกว่า “**ปฐวีวิชัย**” เป็นมนตร์กล่อมใจผู้อื่นให้หลงเชื่อในคำสั่ง ในขณะทีปุโรหิตได้นั่งสาธยายทบทวนมนตร์บนเนินผาในป่าแห่งหนึ่ง สุนัขจึงจอกตัวหนึ่งนอนอยู่ในโพรงไถ่ ๆ ได้ยินมนตร์นั้น จึงได้ท่องจำจนแคล้วคล่อง

ลัทธิพาทาฐิชาดก

เมื่อกลับเข้าป่าใหญ่ สุนัขจึงจอกได้ร้ายปฐวิวิชัย
มนตร์ บังคับสุนัขจอกทุกตัวไว้ในอำนาจ และทำให้
สัตว์ทุกตัวในป่าอยู่ใต้อำนาจของตนเอง โดยตั้งตนเป็น
ราชาของสัตว์ ชื่อว่า **ลัทธิพาทาฐิ** และตั้งนางสุนัขจอก
ตัวหนึ่งเป็นมเหสี

สัพพทาฐิชาดก

สุนัขจึงจอกยืงนานวันยิ่งมัวเมา
ในอำนาจ และคิดแย่งชิงราชสมบัติจาก
พระราชแห่งเมืองพาราณสี เมื่อคิดดังนั้น
ก็ยกกองทัพสัตว์ไปประชิดเมือง แล้วส่ง
สาส์นไปถึงพระราชให้มอบราชสมบัติ
ให้แก่ตน ชาวเมืองต่างพากันหวาดกลัว
จึงปิดประตูเมืองทุกด้าน

ภาพสัพพทาฐิชาดก จาก อจท.

ลัทธิพหุาฐิชาดก

ปุโรหิตกราบทูลพระราชาว่า “ขอพระองค์อย่าทรงกลัวเลย การรบกับสุนัขจิ้งจอกให้เป็นภาระของข้าพระองค์เอง” หลังจาก
พลอบพระทัยพระราชาและประชาชนแล้ว ปุโรหิตจึงได้ขึ้นไปยืน
บนป้อมปราการและถามสุนัขจิ้งจอกว่า “เจ้าจะยึดราชสมบัติ
ได้อย่างไร ดูแล้วไม่เห็นจะมีทาง”

ลัทธิพหุชาดก

สุนัขจึงจอกตอบว่า “เราจะให้ราชสีห์ส่งเสียงให้ดัง จนคนหูแตกตาย แล้วจะยึดเอาเมืองเสีย” ปุโรหิตรู้วิธีแล้วจึงหาทางแก้ โดยให้ชาวเมืองเอาแป้งถั่วหรือดินเหนียวมาอุดหูตัวเองและสัตว์เลี้ยงเพื่อไม่ให้ได้ยินเสียง และกลับมาที่ป้อมแล้วร้องทำว่า “จิ้งจอกเช่นเจ้าไม่สามารถส่งราชสีห์ซึ่งเป็นสัตว์สกุลสูงให้ทำตามได้แน่”

สัพพทาจิชาดก

สุนัขจิ้งจอกเป็นสัตว์ตัวอื่น เมื่อถูกทำจึงกล่าวว่า
“เราจะให้ตัวที่เรา นั่งนี้แหละแผดเสียง” สุนัขจิ้งจอก
จึงสั่งให้ราชสีห์ตัวที่ตนนั่งอยู่บนหลังว่า
“จงแผดเสียง”

ลัทธิพหุชาดก

ราชสีห์ตัวนั้นจึงแผดเสียงคำราม ทำให้สุนัขจิ้งจอกพลัดตกลงมากระแทกพื้นดิน ช้างและสัตว์ทั้งหลายต่างสะดุ้งตกใจ และช้างได้เหยียบสุนัขจิ้งจอกจนถึงแก่ความตาย หมูสัตว์ต่างก็กลัวตายวิ่งหนีกันหลุมุนเหยียบกันตายเป็นจำนวนมาก ส่วนราชสีห์ก็หนีเข้าป่าไป

กิจกรรม

ให้นักเรียนตอบคำถาม
ดังต่อไปนี้

๑. สัพพทาฐิ คือใคร

๒. วิธีที่สัพพทาฐิจะเข้ายึดเมือง คือ

๓. ปุโรหิตรับมือกับสัพพทาฐิจนได้ชัยชนะ โดยวิธีใด

๔. สัพพทาฐิตายเพราะสาเหตุใด

คำถามชวนคิด

ชาดกเรื่อง สัพพทาฐิชาดก
ให้ข้อคิดอย่างไร

ผู้ยิ่งใหญ่และมีอำนาจถ้า
หลงใหลในอำนาจจะทำให้พบกับ
ความพินาศ

กิจกรรม

ให้นักเรียนศึกษาชาดก แล้วนำข้อคิดที่ได้จาก
ชาดกมาเขียนเป็นแนวทางปฏิบัติตาม
สถานการณ์ที่กำหนด

ถ้าฉันเป็นหัวหน้าห้อง ฉันจะเป็นหัวหน้าห้องที่ดี

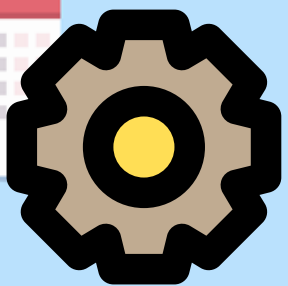
โดยฉันจะ.....

.....

.....

.....

ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง สัพพทาฐิชาดก

คำชี้แจงในการทำ กิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนตอบ
คำถามตามประเด็นของ
สัพพทาฐิชาดกที่กำหนด
ให้สมบูรณ์

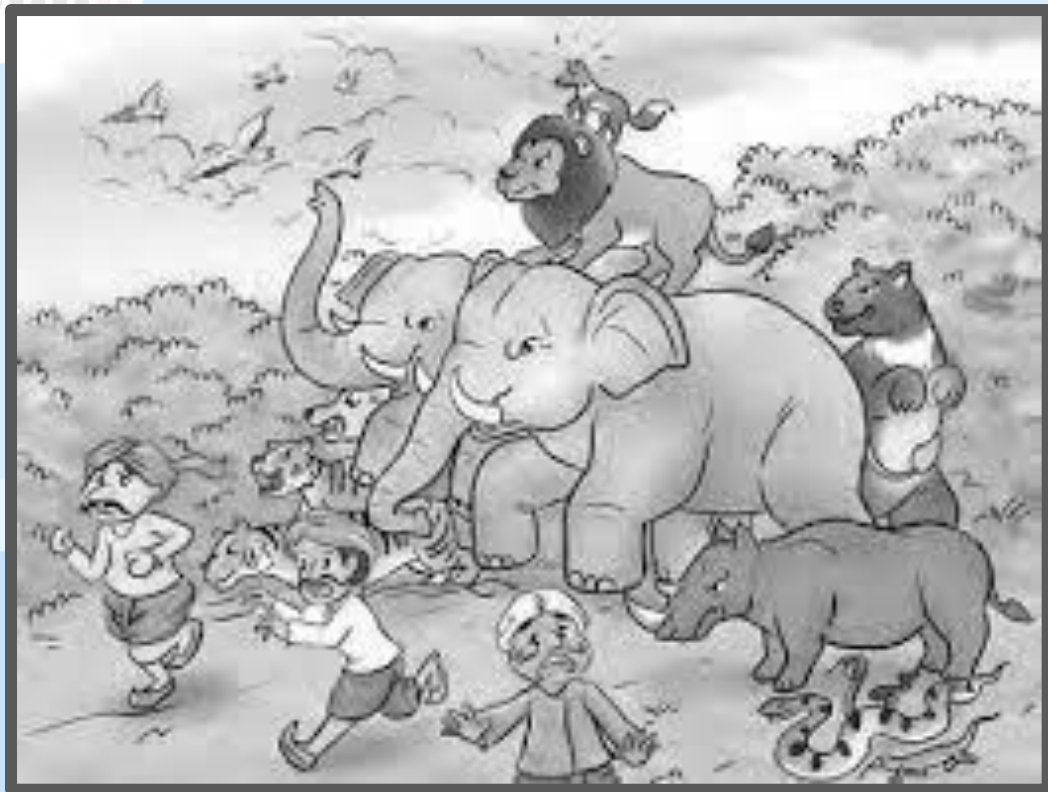

คำชี้แจงบทบาท ครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง
สัพพทาฐิชาดก
๒. ครูให้นักเรียนลงมือทำใบงานได้
๓. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนตาม
ความเหมาะสม

ใบงานที่ ๗ เรื่อง สัพพทาฐิชาดก

จงเขียนอธิบายเรื่อง “สัพพทาฐิชาดก” ให้เชื่อมโยง
กับรูปภาพด้านบน

.....

.....

จงยกตัวอย่างพฤติกรรมที่ไม่ดีของสุนัขจิ้งจอกใน
เรื่อง “สัพพทาฐิชาดก”

.....

.....

จงบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “สัพพทาฐิชาดก”

.....

.....

สรุป

ปุโรหิตของพระเจ้าพรหมทัตผู้ครองเมืองพาราณสีเป็นผู้ชำนาญมนต์ วิเศษ ทำให้หลงได้ วันหนึ่งสุนัขจิ้งจอกชื่อ สัพพทาฐิ ได้ยืมปุโรหิตท่องมนต์จึงจำมนต์ได้ แล้วนำไปร่ายมนต์ให้ราชสีห์ ช้าง และสัตว์ทั้งหลายให้อยู่ใต้อำนาจของตน ด้วยความโลภและหลงในอำนาจ สุนัขจิ้งจอกคิดชิงสมบัติจากพระเจ้าพรหมทัต โดยจะให้ราชสีห์เปล่งเสียงจนชาวเมืองหูแตกสิ้นชีวิต ปุโรหิตจึงออกอุบายให้ ชาวเมืองเอาแป้งมาอุดหู เมื่อราชสีห์เปล่งเสียง ชาวเมืองจึงไม่ได้ยิน แต่เหล่าบริวาร ของสุนัขจิ้งจอกต่างตกใจกลัวและแตกตื่นวิ่งหนี ทำให้สุนัขจิ้งจอก ตกจากหลังช้าง และถูกช้างเหยียบตาย

บทเรียนครั้งต่อไป

พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

